

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5.50 mesečno.
četrtletno K 16.50.
Ce si pride naročnik sam v upravništvo po list: Me-
sečno K 5.—. — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri po-
poldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Nemško

mestno gospodarstvo.

V pefek je imel mariborski mestni sosvet sejo, v kateri se je bavil s proračunom za l. 1919. Iz poročila, ki ga je podal vladni komisar, se jasno vidi, kako so gospodarili z mestnim premoženjem in denarjem davkoplačevalcev dosedanja nemški voditelji mestne uprave. Tem ljudem je bil prvi in glavni cilj germanizem. V germanizatorične svrhe so zmetali stotisoče. Pri tem so pa pozabljali na prave gospodarske interese mesta in njegovega prebivalstva. Z darili raznim nemškim in ponemčevalnim društvom so hoteli zakrfiti svojo nezmožnost, upravljati mestno gospodarstvo, ter premotiti mariborskega davkoplačevalca, ki je bil v svoji naivnosti zadovoljen, če so razni nemški časopisi peli slavo pravemu in pristnemu nemškemu duhu, ki je preveval nemške občinske može v Mariboru, in če si je v nedeljo vtaknil v svojo praznično obleko plavico. In ti nemški možeje so tudi znali vzdrževati

to zadovoljnost med davkoplačevalci, oziroma volilci. Bili so pravi čarovniki. Na eni strani so s polnimi rokami metali denar v razne ponemčevalne namene — na drugi strani pa niso uvažali novih, višjih davkov, kar je seveda blažilno vplivalo na davkoplačevalca, ki so se udajali trenutnemu veselju, niso pa gledali v bodočnost, kjer so se skrivali nevarni oblaki.

In v čem je obstajalo to čarovišstvo nemških občinskih gospodarjev mesta Maribora? Pri velikem zapravljanju seveda niso mogli priti na svoj račun. Vsako leto so imeli velike primanjkljaje. Namesto, da bi kakor umni gospodarji skrbeli za redno pokritje ter restringirali svoje lahkomišljene izdatke, so leto za letom najemali nove dolgove. Z eno besedo: delali so dolgove ter veselo živeli tja v en dan, samo da jih je svet slavil kot stebre nemške kulture itd.

Če bi pokrili samo primanjklaj s posojilom, bi naposled ne bilo še tako nevarno, toda ti ljudje so napravili več dolga, nego so v resnici potrebovali

pokritja. V proračunu za l. 1918 je bilo primanjkljaja okroglo 900.000 kron — nemški mestni očetje so pa najeli kar dva milijona kron novega posojila, torej za več nego en milijon kron več, nego je bilo treba. Toda mariborski davkoplačevalec je molčal, ker ni mislil od danes na jutri. Veselje in radovanje se je nadaljevalo — dolgovi so pa naraščali. In tako znaša zapuščina bivših nemških občinskih očetov mariborskih nič manj in nič več nego 14 milijonov kron. Za odplačilo in obrestovanje tega dolga je treba vsako leto 700.000 kron. Mi ne zavidamo dedičev, ki so prevzeli to falitno dedščino v mariborski mestni hiši. Treba bo dela, da se ta od bivših nemških občinskih mož zavoženi voz spravi zopet v pravi tir.

Ker je pa jasno, da se je zelo mnogo občinskega denarja vporabilo v neobčinske interese, marveč v strogo nemškónacionalne in ponemčevalne svrhe, tedaj bi bilo morda dobro vprašati, ali so imeli ti bivši občinski možeje po tedanjih postavah pravico, vporabljeni denar v take svrhe. Ali niso ti

Veliki mogul.

Angleški spisala A. K. Green.

(Dalje).

(10)

„Zadeva je zelo resna“, je končal detektiv, ko se je oddaljil. „Sprejmite to kot oprostitev za trud, ki smo ga vam morali napraviti?“

Krčevito sem se oprijela stričeve roke.

„Kam naj greva?“ sem ga vprašala. „Glavni salon je prevelik. V tej predsobani ne morem odvrniti svojih pogledov od alkovna. Ali ne veš, kje je kaka majhna soba? Ah, kaj neki hoče od mene?“

„Nič važnega, nič posebnega“, me je skušal stric potolažiti. „Kako malenkost, na katero boš namah odgovorila. Majhna soba? Gotovo, vem za njo — tu, pod stopnicami. Pojdi, jaz hočem iti naprej ter ti kazati pot. Čemu sva tudi šla na ta nesrečni ples?“

Nisem mogla odgovoriti na njegovo vprašanje. Čemu, da čemu?

Stric, ki je bil zelo potrpečljiv, me je peljal na kraj, ki mi ga je predlagal, ne da bi pristavil besedo vskljiku, ki mu ga je izvabila njegova nestrpnost. Še le ko sva bila oddaljena od ljudi, je vzdihnil. In v tem vzdihu se je izražala vsa bol njegovega razburjenega srca.

„Ljubi moj otrok“, je pričel ter prenehal. „Zdi se mi“ — tu je zopet za hip prenehal — „da veš —“

„Kaj?“ sem ga vprašala s strahom.

„Da nisem prijatelj gospoda Duranda in — in — da ga tudi drugi ne marajo preveč.“

„Ali je temu vzrok okoliščina, ki ti je bila pred današnjo nočjo znana?“

Ni odgovoril. —

„Ali ker so opazili, da se je, kakor mnogo drugih gospodov, nekaj časa zabaval s to damo, predno — precej časa, predno so jo oropali njenega diamanta ter jo umorili?“

„Oprosti, ljuba moja“, je odgovoril, „toda on je bil zadnji, ki so ga videli z njom govoriti. Morda bodo še koga našli, ki je stopil v alkovnen, potem ko je on odšel. Toda dozdej ga smatrajo za zadnjega. Gospod Ramsdell mi je to sam povedal.“

„To mi je vseeno“, sem vskliknila, v vsi svoji razburjenosti, ki sem jo dovolj časa krotila. „Pripravljena sem, dati življenje za njegovo nedolžnost in čast. Nihče bi ne mogel tako z menoj govoriti, kakor on ta večer, če bi imel slabše namene v svoji notranjsčini. Zanimal se je brezdvomno, kakor mnogo drugih, za osebo, ki je bila znana kot večarujoča ženska, toda —“

Prenehala sem, ker sem se prestrašila. Stric mi je z očmi namignil, da nisva več sama. Kdo je mogel tako tiho vstopiti? Nekoliko zmešana sem se obrnila, da se prepričam. Neni gospod je stal med vratmi ter se smehljaj, ko sem ga pogledala.

„Ali imam čast, govoriti z gospodično Van Arsdale?“ je vprašal.

Na hip sem bila zopet mirna, čeprav sem se bala, da izgubim svojo mirnost. Tudi jaz sem se nasmehljala.

„Gotovo“, sem rekla. „Ali ste vi nadzornik?“

„Nadzornik Dalzell je moje ime“, se je predstavil ter se poklonil.

Potem je zaprl vrata.

„Menda vas nisem prestrašil“, je nadaljeval ter se kavalirsko približal. — „Zgodil se je majhen dogodek, o katerem moram odkrito govoriti z vami. Mogoče ni ta okoliščina nikakršnega pomena. Če je tako, vas prosim, da mi oprostite, če sem vas zaradi tega nadlegoval. Vi poznate gospoda Duranda, ali ne?“

„Zaročena sem z njim“, sem izjavila, „predno me je mogel moj ubogi stric svariti.“

„Vi ste zaročena z njim? Tako? Dobro. To mi otežkuje mojo nalogo, in vendar, v marsikaterem oziru mi to olajšuje neko gotovo vprašanje.“

Zdelo se mi je, kakor da bi mu to njegovo nalogo bolj otežkočilo, nego olajšalo. Svojega vprašanja namreč ni stavil takoj, marveč je nadaljeval:

„Vi veste, da je gospod Durand obiskal gospo Fairbrother v alkovnu par sekund prej, predno je izdihnila?“

„Povedalo se mi je to“, sem odgovorila.

bivši občinski možje odgovorni za svojo, rekli bi, kaznjivo lahkomišelnost? Kako pridejo novi davkoplačevalci, katerih bo v dóglednem času velika večina, do tega, da bodo morali plačevati dógove, ki so jih napravili bivši nemško-nacionalni občinski odborniki, da bodo morali naknadno prispevati za »Südmarko«, za »Schulverein« in druge podobne ponemčevalne zavode in društva? Treba bo tudi natančno pregledati vse vsote, ki jih je mariborska občina dala za ta društva, ter jih predložiti sekvestru v blagohotno vpoštevanje.

Kakor leopardi se bomo bojevali.

Ljubljanski občinski svet je manifestiral za naše meje ter protestiral proti raznim nasiljem. Ob tej priliki je izrekel župan dr. Ivan Tavčar sledeče krasne besede:

Danes smo se zbrali, da dvignemo svoj obupni glas proti nepravničnemu laškemu sosedu! Mi smo revni, kot narod smo pravi berači, stanujemo v polpodrti koči in komaj toliko imamo zemlje, da na nji za silo zaspimo in da v nji komaj dobimo svoj grob! Narodsiromak smo, ki bi se moral smiliti vsakemu, ki pa ne dobi usmiljenja pri tistih, ki danes odločajo o naši usodi!

Pred komaj sto leti tičala je v enačem siromaštvu danes tako ošabna Italija! Imela je svojega pesnika, grofa Leopardija, ki je v močgčnih kanconah jokal nad razkosano svojo domovino, ki je klical prokletstvo nad tiste, ki so jo mesarili, ki so jo kovali v težke verige ter s surovim neusmiljenjem sekali po nji, da je krvavela iz nebrojnih ran.

Če bi danes Giacomo Leopardi vstal iz svojega groba, sramovati bi se moral svojih potomcev! Ti dediči starih Rimljanov, ti zastopniki antike in njene kulture iščejo danes edini slavo v tem, da — pijani od zmag, kate-tere so drugi priborili — sekajo meso iz našega malega telesa in da nas zatirajo hujše in krvoločnejše, kakor jih je nekdanj zatiral Avstrijanec po Lombardiji in Benečiji! Kamorkoli se ozremo, doni nam naproti barbarični klic: „Italia e morte!“ Če bi šlo po srčni volji današnje Italije, pomenjal bi ta klic: Italiji vse, nam, tlačenim in za svojo sveto zemljo se borečim, pa smrt! V resnici, če bi Leopardi danes še živel in poslušal javno mnenje svoje domovine, ponovil bi še enkrat svojo grozno pesem, da zemlja ni drugega kakor blato in blato!

Mi smo se zbrali, da v zadnjem trenutku še dvignemo glas, da hočemo živeti na tisti mali slovenski zemlji, ki smo jo pred požrešno zgodovino še rešili, da si svojih gora, svojih voda vzeti ne damo in da si vzeti ne damo sinjega morja, po katerem je že tekla ilirska ladja, ko Rimljan za svoj brod še prvega drevesa tesal ni! Če pri srcu svojega sosedu morda ne bomo ničesar dosegli, imeli bomo vendar tolažbo, da bi neluški Giacomo Leopardi s svojimi simpatijami danes stal na naši strani in ne na strani svojih popačenih naslednikov! Kakor Leopardi pa hočemo iti tudi sami v boj, in če s tem ne dosežemo drugega, dosegli bomo vsaj iz prelite naše krvi pekoč

plamen na vest Italije, ki danes onečaščuje grob svojega velikega pesnika!

Političen pregled.

Nov Wilsonov predlog glede Reke in Dalmacije. LDU. Trst, 13. junija. Italijanski listi javljajo iz Pariza: Wilson je predložil baje, kakor poročajo francoski listi, nove predloge za ureditev jadranskega vprašanja v izprembo Tardieujevega predloga: 1. Meje svobodne države Reke se razširijo na zapad na način, da zajamejo Volosko in črto Julijskih alp z Učko. 2. Otoka C... in Krk pripadeta reški državi. 3. Plebiscit v reški državi se ima izvesti v petih letih ter naj se izvrši celotno za vso državo in nerazpredeljeno. 4. Direktorij reške države ne bo sestavljen na način, da bi bila zagotovljena Italiji večina glasov. 5. Zader bi postal svobodna država pod zaščito in upravo zveze narodov z diplomatičnim zastopstvom Italije. 6. Otok Lošinj in nekateri otoki nasproti Zadru in Šibeniku, kakor tudi Vis in Lastovo, se izroče Italiji. 7. Ostali otoki in vsa Dalmacija, razen Zadra, se izroče Jugoslaviji. — Te predloge je italijanska delegacija odklonila, izjavivši, da niti razpravljati ne more o takem načrtu, ki se toliko oddaljuje načrtu Tardieuja. Ta poslednji načrt da je postavljaj inimum narodnih aspiracij. Zato se italijanska delegacija vrača k zahtevi, naj se enostavno in čisto izvede londonski pakt.

Italijani zasedli železnico Trbiž-Beljak-Št. Vid. LDU. Trst, 13. junija. Kakor javljajo italijanski listi iz Padove od 12. junija, je ministrski predsednik Orlando brzojavil vrhovnemu poveljništvu, da se je odredilo na podlagi dogovora v svetu četvorice zasedba železniške proge Trbiž-Beljak-Št. Vid, da se zajamči nje obrat. Udejevitve te zasedbe se je pričela danes zjutraj. Tržaška »Nazione« pripominja k tej vesti naslednje: Pomembnosti te nove zasedbe, poverjene italijanskim četam, pač ni treba poudarjati. Tu gre bolj za gospodarsko dejstvo, kot pa za političen čin. Jugoslavija je z neprestanim zasedanjem nemških ozemlj, ki meje na Julijsko Benečijo ali teže proti njej, nameravala gospodarsko zadušiti Trst. Ogrožitev, ki je bila že težka vsled zasedbe Maribora, je postala še nevarnejša po zasedbi Celovca. Sedaj je italijansko odposlanstvo sprejelo od konferen- ce pooblastilo, da ohrani Italiji vsaj edino veliko prometno pot, ki ji je ostala tursko progo. Resnica je, da danes, ko so Jesenice v rokah Jugoslovanov, Trst nima direktne zveze, dokler se ne zgradi oni kos proge od Sv. Lucije do Trbiža; vendar pa se tako prepreči vsaj še večja nesreča. Vsekakor pa upamo, da bo Italija, ko ima v rokah to zastavo (gre seveda samo začasno zasedbo predvidnostnega značaja), znala vztrajati na zahtevi, da tudi proga Trbiž-Celovec-Maribor ne ostane v oblasti Jugoslavije.

Boji na Slovaškem. LDU. Praga, 13. junija. (ČTU.) Na Slovaškem so se boji nadaljevali na vsej fronti vojne skupine Hennoque. Kljub madžarskim napadom je ostala fronta neizpremenjena. Napram vojni skupini Mittelhauser je zbral sovr. žnik nove moči. Z močnim podpiranjem topništva je skušal z vrsto močnih protinapadov vzdržati naš pohod. Severno Zvolna je napadel sovražnik. Bil je odbit z velikimi izgubami ter ga zasledujejo z močnim oddelki, ki so prodrli do Zvolna v okolici Stavnice, so osvojile naše čete po deseturnem boju vasi Hronska, Banska in Brečnice. Naši so zaplениli dva 10 cm t. p. ova. Severno Levice in vzhodno Kurta se Madžarom kljub ponovnim poizkusom ni posrečilo iztrgati ozemlje, ki smo se ga polastili v preteklih dneh.

Ministrska kriza v Italiji. LDU. Trst, 13. junija. V brzojavki iz Rima od 12. t. m. javlja »Il Secolo«: Da obstoji dejanski ministrska kriza, ni nobenega dvoma več. Parlamentarni sestanki in dogovori v zbornici poslancev in v senatu dokazujejo splošno, da se nahaja Italija na predvečer političnih dogodkov, ki se jih ne bo dalo na noben način preprečiti. — »Corriere della sera« javlja v dopisu iz Rima od istega dne, da so politične osebnosti vseh

strank danes izjavljale, da se ima pričakovati prihod ministrskega predsednika Orlanda v Rim, ki dospe najbrže v nedeljo.

Dnevne novice.

Smrt slovenskega junaka. Še le sedaj je došla iz Koroške žalostna vest, da je v Vovbrah nad Velikovcem padel za domovino urednik »Jugoslovanskega korotana« Srečko Puncer, prijatelj in vreden drug junaka nadporočnika Malgaja. Večen mu spomin!

Nad 34 let stari vojaki bodo odpušteni. Prav kmalu se odpuste v naši državi vsi vojaki, ki so dopolnili 34. leto.

Socialnodemokratska zastopnika izstopila iz vlade za Slovenijo. V petek sta socialnodemokratska poverjenika v vladi za Slovenijo, Anton Kristan in Prepeluh, javila dr. Vrstošku, namestniku odsotnih predsednika dr. Brejca in podpredsednika dr. Žerjava, da izstopita iz deželne vlade. To bi morala pravzaprav že zdavnaj storiti. Socialnodemokratska stranka je imela na eni strani dva zaupnika v vladi, na drugi strani je pa prav isti zaupnik-poverjenik kar najveherentnejše napadal v Narodnem predstavništvu ukrepe in ukaze vlade. Socialnodemokratska stranka hoče imeti na znotraj proste roke, to se pravi, stopila bo v najhujšo opozicijo ter sondirala teren za prihodnje volitve. Dvomimo, če je ravno zdaj ugoden trenotek, da pričnemo domači boj, kajti to je gotovo, da ne bomo mirno in prekrizanih rok gledali, kako širijo socialisti svoj vpliv med narodom. Tudi bomo odbijali eventuelne napade. Morda so pa ravno ti trenotki v zunanje-političnem položaju za nas Slovence kritični. V Parizu nas razkošavajo, na slovenski zemlji se pa širi Italijan ter razteguje svoje polipske roke po naši grud. Mnogo je momentov, ki jih bodo socialisti morda pri sedanjih situaciji mogli vporabiti v svoj prid. Gotovo pa je, da bo to v škodo celokupnega naroda, v škodo naše mlade države.

Maribor. Naši Nemci in Nemčurji postajajo z vsakim dnem bolj smešno otročji. Zdaj že iz gole okolščine, da se je dan prslave priklopljenja mesta h kraljestvu odgodil, sklepajo, da še ni gotovo, če mesto vendarle še ne pripade njihovi Nemški Avstriji. Mi bi se za te njih prazne sanje niti ne brigali, če ne bi te sanje okuževale nekterih naših malo- in nevernih Tomažev. Tem slednjim moramo še enkrat pribiti, da je Maribor že davno priklopljen Jugoslaviji. Le poslava te že izvršene priklopitve se bo vršila o primernem času, in je vseeno ali se vrši par dni preje ali pa par dni pozneje. —n.

Malo več takta. Pred par dnevi srečam na Dravskem mostu dve gospici. Da bi jih bili slišali, kako sta hiteli gostoleti v blaženi laščini. Vzbujali sta občo pozornost, Clovek bi mislil, da sta to dve deportirani kalabrežini, a povedalo se mi je, da sta to dve pristni in še celo zavedni Slovenki iz Primorja. Znano je sicer, da Primorci med seboj kaj radi udarijo »po laško«, toda ta navada je slaba, ta navada je razvada in v narodno mešanih krajih v zdajnem času kakor tudi vselej naravnost — škandal. Zato pa od gesla »Slovenec s Slovincem govori slovensko!« ne popuščajmo niti pičice in dajmo vse temu geslu nasprotujoče slučaje brezobzirno v časopisju bičati. —n.

Mestni proračun. Kakor čujemo, bo 23. t. m. seja o mestnem proračunu za 1919. Mesto je zadolženo z malodane 15 milijoni kron. Za primanjkljaj, ki bo z ozirom na proračunané samo redne izdatke znašal precej nad 600 tisoč kron, bo treba poiskati nov vir dohodkov. Lansko leto so mestni očetje primanjkljaj pokrili kratkomalo na ta način, da so najeli posojilo. Tako gospodarenje se nam ne zdi racionalno; znalo bi mestno občino pripraviti na — boben. —n.

Kako izgleda nemštvo Radgone? Mesto Radgona nam je torej priznalo. Splošno se misli, da pridobimo s tem nemško mesto. Kaj je resnica? Izmed 735 družin, ki žive v mestnem okolišu, ima 410 družin sloven., 40 družin pa ogrska, italijanska i. dr. rodbinska

imena Torej je le 285 družin z nemškimi imeni, a s tem še ni rečen, da so res tudi Nemci. Poglavitno pa je, da je ta ujetno narejeni nemški otočič obdan okrog in okrog s Slovenci.

Nevednost — ali kaj? Že par dni srečujem nekega podpolkovnika v nemško-avstrijski uniformi z žoltimi našivi. Okolnost, da biva tu sovražnikov častnik, me ne briga, ker to pač imel za bivanje dovoljeno. Ali značilno za naše

Odvzetje dimnikarske obrti. Konečno se je okrajno glavarstvo vendar od očilo vzeli jednemu najzagrizenejših hujskačev v Karlu Herbstu dimnikarsko obrt. Kjer je le hotel, je ta mož hujskač zoper Jugoslavijo in zagotavljal vsakemu, da bo de naš okraj kmalu del Nemške Avstrije. Kako je begal s tem naše neuko ljudstvo, ve samo ceniti oni, ki pozna nje politično in narodnostno naobrazbo. Vkljub temu, da se je naselil v trgu narodni goriški begunec Ivan Jordan, vedel je ta mož z njemu lastno predrznostjo in usiljivostjo doseči, da je skoraj povsod pometal on. Odpraviti se ni dal z lepa. V samostanu pri Sv. Trojici je pometal vkljub temu, da so mu patri naznanili, da so izročili delo Slovincu. Ali tu se je namazal. Ker ni odšel, so mu pustili delo, plačilo pa so izročili Jordanu. Opozarjamo sedaj orožništvo na tega tica, da se ga pošteno opere, če bi se drznil zopet zamazati pri svojem delu.

Umrli so v rezervni bolnišnici št. 1 vojniki-junaki Anton Černin, pogreb se je vršil 13. t. m., Todor Petrovič, čegar pogreb se je vršil 15. t. m. in pa Rajko Lukič, čegar pogreb se je vršil 14. t. m. Umrli so nadalje: Friderik Leitner, strojni vodja, Jožef Prah, sin pletarja, Terezija Užmah, žena delavca, Marija Stumpf, žena ključarja.

Licenciranje bikov. Dne 12. t. m. vršilo se je pri Sv. Lenartu licenciranje bikov. Priglasilo se je 48 komadov, med njimi nekaj prav lepih. Komisija je z zadovoljstvom ugotovila, da vojska in tihotapstvo še nista zamorila med našimi kmeti pravega smisla za živinorejo, ter da so si vedeli kljub temu rešiti dovoljno število plemenske živine za uspešni nadaljni razvoj naše živinoreje.

Izredni občni zbor „Tiskovne zadruge“ v Mariboru se vrši v torek, dne 24. t. m. ob 20. uri zvečer v posvetovalnici Posojilnice v Mariboru, Narodni dom, z dnevnim redom: 1. nadomestne volitve v načelstvo in 2. slučajnosti. Prihodnja seja načelstva zadruga je v sredo 18. t. m. ob 14. uri popoldne istotam.

Zaprla se je gostilna Franca Stumpfa v Studencih, ker so se v njej zbirali nemški hujskači, ki so čez polnočno uro pili in 9. t. m. napadli nekega slovenskega dijaka.

Društvo jugoslovanskih državnih uslužbencev v Mariboru ima svoj ustanovni občni zbor v sredo dne 18. junija ob 19. uri v dvorani št. 53 okrožnega sodišča. Na dnevnem redu je organizacija aprovizacije, radi tega naj se zborovanja vsak državni nastavljenec v Mariboru udeleži. Izrecno se opozarja, da je to društvo namenjeno za vse stroke, tudi učiteljstvo in vpokojence.

Državna rudarska šola v Celju. 1. oktobra t. l. se bo otvoril v Celju I. letnik šole za vzgojo naraščaja rudarskih paznikov. Zglasilni termin poteče 15. avgusta t. l. Šola bo obsegala dva letnika ter bo za dijake ustanovljen internat. Sprejemni pogoji bodo razglašeni v Uradnem listu. Prospekte bode izdajalo ravnateljstvo meseca avgusta.

Južni železničarji! Vsi člani društva »Spar- und Vorschusskasse der Südbahnbediensteten in Maribor«, ki je sedaj v Gradcu, se pozivajo, naj takoj vpošljejo člansko in vložno knjižico radi zastopanja njih interesov podpisnemu, ali pa naj naznanijo število posojilne in hranilne knjižice in sicer do 1. julija 1919. V Mariboru in okolici stanu-

joči naj se zglase osebno. Maribor, dne 15. junija 1919. Josip Dolinšek, poslovodja, Maribor, gl. kol.

Karl Schifko rekurira. Pošlušajte! Ni ga v trgu Lenart lojalnejšega Nemčurja, kakor je bil Schifko. Ni se udeležil nobenih društev, nobenega hujskanja — skoraj bi rekel, da je bil pravzaprav tihi — Slovenec. To je oni Schifko, ki so mu odvzeli sedaj krčmarsko obrt, ki je leta 1914 na najnesramnejši način denunciral Slovence, sosebno dr. Goriška, glede katerega je kot priča izpovedal, da je ta rekel, da na Srbe ne bo streljal. To je oni Schifko, ki je uprizoril gonjo zoper kaplana Pauliča, kateri je seve ustregla škofija, in to radi tega, ker se je ta drznil njegovo slovenje-goriško punče klicati v nemški šoli z Živko, to je ta Živko z Malikštibinom, kjer je bilo do konca shajališče vseh rovačev zoper Jugoslavijo, to je oni, pri katerem so morali še pred mesecem vojaki njegovemu vrednemu sinu siloma odvzeti frankfurtersko verižico, z katero je ta postopač izžival po trgu. Sedaj pa ko žanje, kar je sejal, sedaj rekurira in se bliji. Prav po nemško.

Najet umor. V Podložu pri Ptujski Gori je ubil na cesti ponoči Josip Šoštarko kmeta Andreja Marzidovška. Morilca je najela Marzidovškova žena, ki mu je obljubila 600 kron. Poročena sta bila šele od lans e jeseni. Toliko podivjanost med našim ljudstvom je prinesla vojska.

Podkovska šola v Ljubljani. Novi šolski tečaj na podkovski šoli Slovenske kmetijske družbe v Ljubljani se prične dne 1. julija 1919. Poleg podkovstva se učenci podkovske šole uče tudi ogledovanja klavne živine in mesa. Kdor želi biti sprejet v podkovsko šolo, naj vložil prošnjo za sprejem ter naj ji priloži: 1. krstni list, 2. domovinski list, 3. zadnje šolsko spričevalo, 4. učno spričevalo v dokaz, da se je podkovstva izučil pri kakem kovaškem mojstru, 5. npravstveno spričevalo. Sinovi siromašnih staršev, ki hočejo prositi za podporo, naj predložijo tudi ubožni list. Prošnje za sprejem v podkovsko šolo naj se do 15. junija 1919 vpošljejo ravnateljstvu podkovske šole v Ljubljani. Tečaj traja do konca decembra 1919. Kdor napravi skušnjo, more po zakonitih predpisih dobiti patent podkovskega mojstra; brez skušnje pa ne more nihče izvrševati podkovske obrti. Pouč v podkovski šoli je brezplačen; učenci morajo skrbeti le za živež in potrebne šolske knjige. Stanovanje imajo učenci v šolskem poslopju. Učenci naj se zglase dan pred pričetkom tečaja v podkovski šoli v Ljubljani, Poljanska cesta št. 59. Ker je v slovenskih krajih še vedno premalo v podkovstvu in spoznavanju kopitnih boleznih izučeni kovačev ter izurjenih oglednikov klavne živine in mesa, naj bi skrbela županstva, da dobi vsaka občina vsaj enega dobrega kovača in oglednika klavne živine in mesa.

Izpred sodišča.

Iz porotne dvorane.

V soboto, dne 14. junija.

Rop ali neumna šala?

Znano je, da se ob demarkacijski črti veliko tihotapi v Nemško Avstrijo. Tako so 10. maja prišli k viničarju Simonu Hauptmanu v Kresnici trije Hrvati in ena Hrvatica, delavci iz Zagreba, in ga naprosili, da bi jih peljal po kaki skrivni poti čez demarkacijsko črto, ker niso imeli prepustnic. Hoteli so spraviti čez mejo nekaj masti in mesa, Hrvatica pa je hotela iti na Dunaj po svoje stvari, ker je pač imela dovoljenje za potovanje iz Nemške Avstrije v Jugoslavijo, ne pa narobe. Obljubili so Hauptmanu za trud 100 K in mu naprej plačali. On pa se je hotel polastiti vsega njihovega imetja in se je šel posvetovati k viničarju Henriku Danko. Znjim je šel k viničarju Francu Lorbeku, kjer sta dobila tudi Lovrenca Cvetka. Tam so se domenili, da bodo Hrvate oropali in so napravili podoben načrt. Določili so pot, po kateri bo Simon

Hauptman vodil ob 2. uri zjutraj proti demarkacijski črti skozi gozd, v katerem bodo čakali Lorbek, Danko in Cvetko. Lorbek je vzel seboj nabito dvocevno lovsko puško, Cvetku pa je dal revolver.

Ko so prišli ob določeni uri po polnoči v gozd, je prignal Hauptman, kakor je bilo dogovorjeno, Hrvate. Cvetko je stopil z namerjeno pištolo pred Hrvate in zaklical: »Halt, kaj imate in kam greste!« Napadalci so trdili, da so civilna komisija in so pozvali Hrvate, naj oddajo vse stvari, sicer jih postrelijo. Hrvati so odložili nahrbtnike, na kar je začel Cvetko vsakega vizitirati, pri čemur je nastavlil Lorbek vsakemu puško na trebuh. Enemu so vzeli tudi 300 K, drugemu pa 400 K z denarnico vred. Simon Hauptman je po dogovoru zbežal nekaj naprej in odnesel Hrvatice torbico z različnimi potrebščinami in perilom. Lorbek in Cvetko sta gnala potem Hrvate nazaj in jim pokazala cesto proti Ernovžu.

Hrvati pa, vsega oropani, niso šli v Nemško Avstrijo, ampak so čakali v bližini in drugi dan poizvedovali, ali res obstoja kaka civilna komisija, ki ima pravico jim vse odvzeti. Ko so zvedeli, da take komisije ni, so šli k Hauptmanu, v katerem so slutili, da je v zvezi z napadalci. Med tem časom so si napadalci razdelili reči, ki sta jih Hauptman in Danko zanesla k Lorbeku. Vsak je dobil po 8 do 10 kg masti, meso in kruh pa so pojedli. Kam je zginil denar, se ni dalo natančno pojasniti. Čudno in značilno je to, da je tisto jutro plačal viničar Lorbek ostanek kupnine za felico 750 K, ki ga je dan poprej ostal dolžen. Hrvatje so od Hauptmana zahtevali svoje stvari nazaj, ki pa ni hotel o celi zadevi nič slišati. Ko so se pričkali, sta prišla zraven Lorbek in Cvetko in sta Hrvate napodila z grožnjo, da jih nabijeta. Ti so se res odstranili in ovadili čedno četvorico orožnikom. Orožniki so našli pri njih še večino oropanih reči in so jih zaprli.

Hauptman, Danko, Lorbek in Cvetko so bili obtoženi zaradi hudodelstva ropa. Priznavajo svoje dejanje, a trdijo, da so bili zapeljani od Hauptmana, kar pa ta tajni in pravi, da so ostali trije napravili načrt, da Hrvate oropajo.

Zagovorniki so trdili v svojem zagovoru, da dejanje obtožencev ni rop, ampak samo neumna šala, ki bi bila prehudo kaznovana, če bi bili obsojeni zavoljo ropa. Tega mnenja so bili najbrž tudi protniki, ker so zahtevali od sodnega dvora drugo vprašanje o krivdi, katerega pa niso dobili, ker pravno ne bi bilo utemeljeno. Nato so soglasno zanikali edino vprašanje, ali so obtoženci krivi ropa, na kar je sledila oprostilna sodba. Ali ni taka oprostilna sodba zelo nevarna šala, zlasti v sedanjih časih?!

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila „Mariborskemu delavcu“).

Ruska konstituenta.

Moskva, 14. junija. Clemenceau, Wilson, Lord George, Orlando in Makino so se včeraj bavili z odgovorom admirala Kolčaka na noto alijancev in so se izjavili, da so z njim zadovoljni, ker je Kolčak priznal novo nastale dežele iz ruskega carstva in namerava takoj, ko zasede Moskvo, sklicati konstituento.

Odgovor antante Nemčiji.

Berlin, 13. junija. „Berliner Zeitung“ poroča iz Versailles, da so odgovor antante zopet odgodili in sicer ga bodo izročili še le v soboto. Listi poročajo, da bodo dali Nemčiji osem dni časa za premislek.

Živež za Nemško Avstrijo.

Curich, 14. junija. „Reuter“ poroča, da je najvišji gospodarski svet ukrenil vse potrebno za nadaljno pošiljanje živeža v Nemško Avstrijo.

Nota dr. Rennerja.

Curiah, 14. junija. Državni kancelar Renner je izročil tajniku mirovne konference še drugo noto glede repatriiranja članov avstrijske diplomacije, ki je ostala v Južni Ameriki in katera se ni smela vrniti.

Dunajska „Volkswehr.“

Dunaj, 14. junija. Državnemu uradu za zunanje zadeve se je od italijanskega armadnega poveljstva oficijelno javilo, da je reduciranje „Volkswehr“ odgodeno.

Orlando odpotoval v Rim.

Curiah, 14. junija. „Matin“ javlja iz St. Germaina, da se je Orlando v nujnih opravkih vrnil v Rim.

Več tisoč vreč kave zgorelo.

Trst, 13. junija 1919. Na parniku „Tirol“, ki je last Tržaškega Lloydja, je izbruhnil požar, ki je uničil več tisoč vreč kave.

Japonska misija na Dunaju.

Dunaj, 14. junija 1919. Na Dunaj je prispela japonska misija, ki naj zopet uvede diplomatske zveze z narodnostnimi državami.

Velik požar v Turinu.

Lugano, 13. junija 1919. Velika tovarna za aeroplanje v Turinu je popolnoma zgorela. Škoda znaša mnogo milijonov lir.

MALA OZNANILA.

Dva dobra čevljarska pomočnika se sprejmeta takoj. Plačilo in pogoji se naj dopošljejo na Janko Pruš, Slovenjgradec. 3-1

Kmečka hiša z vrtom in hlevom za živino in svinje, 1/2 ure od Maribora, se proda. Informacije od 15.—16. ure v torek dne 17. junija 1919 pri intendantu, Maribor, Vetrinjska ul. 20-1.

400 rudarjev

za državne rudokope v Bosni se takoj sprejme v delo pod zelo ugodnimi pogoji. Javiti se je samo osebo vsak petek popoldan pri podpisnem uradu v Mariboru. Odhod vsako soboto v transportih. Za hrano in stanovanje je poskrbljeno. 3-2

Državna posredovalnica za delo, podružnica za Maribor in okolico, Stolna ulica 4.

Restavracija na južnem kolodvoru v Mariboru

se priporoča potujočemu občinstvu.

Priznana izborna kuhinja.
Pristna vina in sveže pivo.

Fr. Stickler.

Hotel in restavracija

M. Fuchs

Edm. Schmidova ul. 7.

Sobe za tujce.

Dobra vina! Solidne cene!

Izborna kuhinja! 3-3

Brata Vošnjak

PTUJ

Trgovina z usnjem, čevlji in surovimi kožami.

Elegantni box calf in chevreaux čevlji. — Fini čevli iz črne in rujave teletine. — Navadni čevlji iz rujave kravine, podplatni in podpetni cveki, drete, platno.

Obiskujte

kavarno „Balkan“

na Tegetthoffovi cesti št. 36

(blizu glavnega kolodvora).

Lastnik: Franjo Hendler.

Za uvoz in izvoz

prevzamem blago vseh vrst, kakor žito, moko, milo i. t. d. katero imam vedno v zalogi.

Cenj. tovarnam in podjetjem se priporočam kot tvrdka z la. referencami.

Import in Export

Ferdo Sert, Maribor

Koroška cesta 21.

J. Božič

Maribor, Tegetthoffova cesta 34

Modni atelje za gospe in gospode. Naročila po meri se solidno in točno izvrše. Vojaške uniforme se izgotovijo v najkrajšem času.

Zaloga vsakovrstnih oblek za moške in dečke, kakor tudi vojaške čepice ter epolete.

„Mariborski delavec“

se prodaja v Mariboru v sledečih trgovinah in tobakarnah:

Weixl Vilko, Glavni trg
Glavna trafika, Glavni trg
Ortner Jožef, Schmidov trg 2
Weixl Ivanka, Gosposka ulica
Mahalka J., " "
Czadnik L., Stolna ulica " "
Specijalna trafika, Grajska ulica
Handl Karolina, Tegetthoffova cesta
Pristernik Mar., " "
Schifko Težezija " "
Schön, Tegetthoffova cesta " "
Schifko Marija, Melje " "
Pichler Ana, " "
Jurko Marija, Koroška cesta
Lackner J., Vitrinjska ulica
Kos A., Marijna ulica (pri sodniji)
Scheidbach H., Magdalenski trg
Nerath F., Magdalena, Franc Jož. ul.
Kresnik Ana, " "
Majer J., Pobrežje, Brezka cesta 21
Jarc Jožefa, Glavni kolodvor
Leber F., Koroški kolodvor

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno zadrugo“ v Mariboru.

Raznašalci časopisov

Invalidi, dobe lep zaslužek. Zglase naj se v upravnistvu „Mariborskega delavca“.

(Za tremi ribniki)

Gostilna „Pri lovskem domu“

(Za tremi ribniki)

Krasen vrt, lepo kegljišče, izvrstna kuhinja, izborna vina!

Vsak dan: Sveže pivo, kisto mleko, sir s smetano, sveže sirovo maslo, kava!

Priporočam se izletnikom iz Maribora.

Jurij Crnič, gostilničar.